

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.Bérmentelen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.Kéziratokat nem küldünk
vissza.A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap.

A tanoncoktatásról.

Az 1884-ik évi ipartörvénynek, mely hivatva van eddig árván hagyott iparügyünknek új lendületet adni, egyik legszebb s legnagyobb horderejű intézkedését az ipartanoncok szakszerű és rendszeres oktatása képezi.

Valahára, a 19-ik század utolsó negyedében ugyanis reá jöttek, hogy az ipar fejlődésének egyik elengedhetlen feltétele: az iparosok értelmi fejlettségének emelése, mely nélkül virágzó, a külfölddel nem csak versenyezni tudó, hanem azzal a versenyt minden tekintetben kiállni hivatott ipart teremtenünk csak pusztá óhaj, hiú képzelet.

S alig mondta ki a törvényhozás az iparos tanoncoktatás kötelező erejét, már is a miniszteriumban elkészítették a tüzetes tervezetet, melynek értelmében az ország iparos iskolái szervezendők.

Nem képezi jelenben feladatunkat e tervezet bírálata. Elég csak megemlítenünk azt, hogy az elmélet emberei által a bíróságban készített ilyen tervezetek a legtöbbször a gyakorlati életet figyelmen kívül hagyják s a kivitelre hivatott szakférfiaknak le kell számolniuk azon ismeretes elvvel, hogy „usus te plura docebit“ vagyis a gyakorlat többre fog megtanítani.

S ezen elv alapján a legtöbb helyen, hol a miniszteri szervezetnek megfelelőleg a tanonciskolákat létesítették, a szervezetet a helyi viszonyokhoz képest kisebb-nagyobb mértékben átalakították.

Az átalakításnál irányadóul vették és kellett is venni, hogy az iparos-tanonciskolában az életnek tanítsunk s így az életben elengedhetlenül szükséges ismereteket szerezzék meg a növendékek, milyen főképp a rajz, melyre alig van iparág, hol többé kevésbé szükség ne lenne; az írás és olvasáson kívül az iparos munkaköréhez mért számtani ismeret, a nyelvnek írásban lehetőleg hibátlan kezelése, a legszükségesebb polgári ügyiratoknak nem annyira elméletileg, mint inkább gyakorlatilag elsajátítása s a mennyire az idő s a viszonyok engedik, a

a földrajz, történelem s természettudományok legfontosabb részének inkább olvasás útján való megismertetése, szóval mindegyikből annyi ismeret nyújtása, amennyinek segítségével az illetők később ismereteiket önmaguk is gyarapíthatják.

A rendszeres iparosoktatás — a dolog természetéből kifolyólag — maga után vonta a kereskedelmi tanoncok oktatásának kérdését is. Nem képzelhető ugyanis, hogy valamely állam törvényhozásilag intézkedjék az iparos tanoncoktatásról anélkül, hogy ezzel egyidejűleg a kereskedelmi tanoncok oktatásáról ne gondoskodnék. Mert ha a működési kört tekintve a kereskedői állás mintegy szélesebb látókört, nagyobb szellemi tevékenységet igényel: úgy kell, hogy ezek elnyerésére mód és alkalom nyújtassék.

És csakugyan a vallás- és közoktatásügyi miniszter tüzetes tervezetet dolgozott ki a kereskedői tanoncok oktatása tárgyában s a kereskedelemügyi miniszter ez iskolák látogatásának kötelező erejét ugyanazon feltételekhez kötötte, mint aminő szigorú kötelezettségek foglaltatnak az iparos tanonciskolákra nézve magában az ipartörvényben.

Az oktatásügy iránt melegen érdeklődő közönségünk áldozatkészségének köszönhetjük, hogy városunkban mind az iparos, mind a kereskedői tanoncok iskolája mindjárt a szervezetek kibocsátása után létesült úgy, hogy városunk e részben megyénk többi városa előtt a legszebb példával járt elő úgyannyira, hogy alsófokú kereskedelmi iskolája megyénkben egyedül áll s tudunkkal most indították meg Csáktornyán a mozgalmat ugyanily iskola létesítése iránt.

Bizonyára annyi idő mult már el, hogy feltehetjük, sőt talán időszerű is feltennünk a kérdést, vajon e két iskolánk megfelel-e a hozzá fűzött várakozásnak s a két iskolára fordított költségünkkel arányban van-e az elért siker s ha nincs, mi oka ennek s mint lehetne a bajon segíteni?

Figyelemmel kísértük mindkét iskola működését; mérlegeltük minden év végén az elért

eredményt s ama szomorú tapasztalatra jutottunk, hogy a siker épen nem áll arányban az egyes iskolákra fordított költséggel.

S ha keressük a csekély eredmény okát, azt épen nem találhatjuk a két tanintézet tanterületében, melynek tagjai megfigyelésünk szerint a terhes munkával járó kötelességet nemcsak nagyon is méltányos díjazásért teljesítik, hanem egyuttal ambíciójukat képezi emez állásuknak derekasan megfelelni, szüntelen szemük előtt lebegvén a magasztos cél, melynek megvalósításán itt fáradoznak.

A csekély eredmény okát mi egyedül a rendetlen iskolázásnak tulajdonítjuk s e baj oka a tanoncokat tartó kereskedői- és iparosokban ép úgy keresendő, mint magukban a kereskedői és iparos tanoncokban.

Vannak ugyanis kereskedők és iparosaink között még mindig oly szükkeblűek, akik úgy gondolkoznak, hogy ha a tanoncot ők élelmézik, sok esetben szerződésileg ők ruházzák, akkor ők is rendelkeznek velők, s dacára, hogy főképp az iparostanoncoktatás a nap oly szakában van, mikor az ipartörvény értelmében a tanoncot munkára már nem is szoríthatják, még sem eresztik el őket az iskolába. Az ilyenek maguk itélik el önmagukat. Eljárásukkal önmagukról állítják ki a szellemi szegénységi bizonyítványt s mi minden habozás nélkül ki merjük mondani, hogy az ily kereskedői vagy iparos a műveltségnek nagyon is alacsony fokán áll, keveset érdeklődhetik a honi ipar, honi kereskedés felvirágoztatása iránt, midőn az új nemzedék értelmi fejlődésének egyenesen útját állja.

Segít ez ellenében azonban maga a törvény, mely súlyos pénzbüntetéssel sújtja azon kereskedőket és iparosokat, akik tanoncaikat az ezek számára felállított iskolákba nem küldik, vagy oda rendetlenül járatták.

Az iparhatóság nemes és egyuttal messze kiható kötelességet teljesít akkor, midőn ily kereskedők és iparosok ellenében a törvény rideg szakaszait szigorú következetességgel alkalmazza. Tanítsa meg a törvény sújtó keze az ily elavult gondolkodású kereskedőket és iparosokat! S nem

„Zalamegye“ tárcája.

Halottak napján.

Irta: Naglné Karay Mariiska.

Sötét, borongós az idő; nedves hideg párakkal van tele a levegő; néhány finom hópehely szállong a levegőben, előpostájaként a korai télnek.

Halottak napja van.

Meleg téli ruhákba burkolva sietnek az emberek komolyan, szomorúan; a holtak emlékének szentelt e napon kinek nincs legalább egy kedves halottja, akinek elvesztése fáj, akit feledni nem bír soha!

A borongós, fénytelen idő éppen az emberek szomorú, bánatos arcához illik, a temető csendes pompájához, a földszitett néma sírokhöz, melyeken a ki nem alvó örökszeretettel jeleként ragyognak, mint apró csillagok, a meggyújtott kicsiny mécsék.

Igazán halottak napja van! Nem csak az emberek, a természet is busul halottain; szomorúan zizegnek a lombtalan fák ágai, néhány megsárgult levelet himbálva, melyek olyan epedve néznek le a földre: hiszen nem élet már az övéké! A dörlepte virágok fonnyadtan zsugorodnak össze, lekonyult fejecskéikkel jelképezik a pusztulást.

Memento mori! susogja körültem minden: a hosszú, keskeny sírhantok, a hatalmas márványemlékek, a lombtalan fák, a haldokló kis virágok . . .

Megdöbbenőleg hat a lélekre a temető néma csendje, a tudat, hogy e végtelen sok sír lakója mind élt egyszer s ónsúlylyal nehezedik a lélekre a gondolat, hogy nekünk is meg kell halnunk!

Megremeg a könnyelmű, gondatlan ember, megborrad, ha a sír hidegére gondol; így fognak taposni egykor ő fölötté is és ő lenn fog pihenni mélyen a földben.

Tolongnak az emberek a temetőben; mindenki le rója a kegyelet adóját elhunyt kedvese iránt; a gazdagok drága koszorúja mellett ott diszlik a szegények igénytelen télizöld koszorúja papír- virágaival; néhány élővirág koszorú is feltűnik itt-ott, halvány ösziroszák, sápadt georginák egymásra borulva elmélkednek: milyen rövid az élet!

Színes lámpák, gömbök tarkítják a temédek apró mécsék egyhangú fényét; magasra föllobog az égő fáklyák vörösese fénye; kicsiny viaszgyertyákat gyújtogatnak szegény, didergő gyermekek: levett kalappal állják körül a korhadt fejfájú, gyepes sirt; ki tudja, nem a legdrágább kincs, az édes jó anya pihen-e alatta?

Még a temető legfélreesőbb zugában is, a hol a sírok már letaposva, jeltelenül állanak; a hol a járókelő lépte alatt besüpped a föld, régi beomlott sírok sötétben tátongnak a közeledőre: még ott is népes lesz ma. Fölesillan itt is, ott is egy kis halvány fény sugar, mely úgy néz ki a sötét éjben, mintha Szent-János bogárka csillogna a nedves fűben.

Fiatal nő áll egy szépen gondozott sír előtt, összekulcsolt keze erőltlenül hull alá; nem látja ő a hullámzó sokaságot, a fényt, a pompát; nem a mellette álló édes anya aggódó arcát, merően néz le arra a sírra, mely eltakarja az ő boldogságát.

Lassan peregnek halvány arcáról a könnyek, majd kitör belőle ellenállhatatlanul a vissza fojtott fájdalom és göresös zokogással borul a sírra.

— Etlkám! — mond az édes anya és átkarolja a síró leányt — mondtam ugy-e, hogy ne jőj ki; miért téped föl újra a már hegedni kezdő sebet?

— Oh anyám! behegedhet-e valaha az én lelkeim sebe? soha! soha! mélyebb az, mint melyet Vilmosom keblén ütöttek!

— Ne gyötörd magad gyermekek — vigasztalá az anya.

Kelj föl és menjünk haza, megfázol a nedves földön.

— Hagyj anyám, oh hadd sirjam ki magamat; nem tudod te, mint nyomja lelkemet a tudat, hogy egyedül én vagyok Vilmosom gyilkosa, én ütöttem a gyilkot keblébe, én vagyok oka halálának! . . .

— Megint ez önvád szegény Etlkám — mond szomorúan az anya — hát mikor fog már lelked megnyugodni? hiszen Vilmosnak fáj, ha látja ezt a határtalan, gyötörő fájdalmat!

— Hátha lelkembe látnál! oh borzasztó az önvád, mely kínoz szüntelenül; mindig előttem lebeg az a tártogó vérző seb . . . egész életemen át, ha vezeklem is, még sem remélhetek bocsánatot; oh anyám — rebeg szomorúan — ne akarj hát vigasztalni engem!

Az anya fonnyadt, redős arcát is elborítja a könny és sirtak halkán és csendesen; ki ütödnék azon most meg, ha sokan sírnak ma, siratják elvesztett kedveseiket. Oda támasztja fejét a márvány síremlékhez és néz-néz le a földre: újra előtte áll kedvese szép, komoly arca; hiszen él, rá mosolyog, keblére öleli . . . A leány megborrad, csalfa káprázat volt csupán; oh dehogyan él, dehogyan él, régen nyugszik ott lent a hant alatt.

Szerették egymást. A férfi komoly, mely szerelemmel csüngött az életvidám, rózsás arcú gyermek; a leány szíve jó volt, de pajzán és kacér; szeretett mulatni, udvaroltni magának. Hízelt hiúságának, hogy tömjéneznek neki; kacagott a bókokon, melyekkel elárasztották; repkedett a bálteremben, mint egy kis, csapodár pillangó.

is kételkedünk benne, hogy ez intézkedésnek meg lesz az óhajtott sikere!

Nem egyszer halljuk kereskedők és iparosok részéről a panaszt, hogy ők elküldik tanoncokat iskolába, de azok oda nem mennek, hanem az iskolára szánt időt eleszarogják s erről csak akkor szereshetnek tudomást, ha tanoncok mulasztása miatt esetleg az iparhatóság részéről megidéztek.

Megvalljuk, hogy ez állításnak általánosságban hitelt nem adhatunk. Nem adhatunk pedig már csak azért sem, mivel a tanoncoknak van ellenőrzési könyvecskéjük, melybe iskolába menet előtt a gazda nevét mindig bejegyzik annak igazolásául, hogy tanoncát iskolába elküldte s az iskolában a tanító ugyanezen könyvben a megfelelő rovatban igazolja, hogy a növendék az előadásra megjelent s így mihielyt a tanonc haza megy, a gazda azonnal meggyőződhetik arról, vajon tanonca volt-e iskolában vagy sem s ha nem volt, rögtön kérdőre vonhatja s ily pontos ellenőrzés mellett a tanonc gyakori kiszökéseit megakadályozhatja.

De ne feledjük, hogy nincs szabály kivétel nélkül s ép ez okból el kell hinnünk, hogy lehetnek olyan tanoncok, akik ellenében a gazdák ily szigorú ellenőrzése még akkor sem vezet sikerre, ha tanoncokat kiközösítésként meg is büntetik. Ily tanoncok ellenében mi csak egy módot vélünk alkalmazhatni sikerrel, azt a módot, melyet egy időben városunk iparos tanonc iskolájánál sikerrel alkalmaztak t. i. ha a tanonc önhibájából igazolatlan óramulasztásokat tesz, addig fel nem szabadítatják, míg az elmulasztott órákat az iskolában helyre nem pótolja, vagyis az esetben tanonc ideje meghosszabbíthatik.

Sajnos azonban, hogy ezen, a célt meglehetősen biztosítván üdvös intézkedést a földművelésügyi miniszter a múlt évben kiadott egy rendeletével hatályon kívül helyezte, kimondván, hogy az iparos tanonc iskola-mulasztás miatt nem büntethető vagy nem szorítható arra, hogy utólag egy bizonyos időig iskolába járjon.

Itt az ideje, hogy az illetékes hatóság a magas miniszteriumot világosítsa fel a kiszámíthatatlan kárról, melyet e rendelet iparosoktatásunk körében szül s mely a pontos iskolázatásnak nemcsak útját állja, hanem egyúttal bő takaróul szolgál az iskolát kerülni szerető iparos tanoncoknak és pedig, mint a tapasztalás mutatja, leginkább olyanoknak, kiknek a tanonccsoklára legjobban volna szükségük.

Nem hisszük, hogy ha az iparhatóság az említett rendelettel szemben a tapasztalásból merített aggályait előadja, hogy a miniszter rendeletét meg ne változtatná; mert e ténnyel csak is a rendetlen iskolázatást segíti elő.

Összegezve a mondottakat, mi a kereskedő és iparos tanoncok iskolázatását sikerrel csak úgy véljük keresztül vihetni, ha azon kereskedők és iparosok ellen, kik tanoncokat az iskolába vagy éppen nem, vagy rendetlenül járatták, az iparhatóság a törvény megfelelő rendelkezését szigorúan fogantatja; ha továbbá mindazon tanoncokat, kik saját könnyelműségükből hany-

golták el az iskolába járást, addig fel nem szabadítják, míg a mulasztást helyre nem pótolják.

E kettő nélkül mi sikert nem remélünk s az iskolákra fordított költséget olyannak tekintjük, melyet a törvény kényszere folytán ad ki városunk anélkül, hogy a kifizetőt célt elérhetnők.

Az illetékes körök hassanak oda, hogy az általunk felhozott akadályok mielőbb eltávolíttassanak s ez esetben nem kételkedünk abban, hogy mindkét iskola megfelel a hozzá fűzött várakozásnak.

Zala-Egerszeg város jövője.

Tudomásomra jutván, hogy a városi közönség azon nézetnek hódol, hogy a Zala-Egerszeg város által már felvett és még felveendő kölcsön törlesztése rendkívül súlyos teherként fog az adófizetők vállaira nehezedni, kötelességemnek tartom részint a közönség megnyugtására, részint pedig a városi tanács, úgy a képviselő-testület eljárásának igazolása végett a következőket előterjeszteni:

Akkor, a midőn a város mindazon kölcsönöket, a melyek megszavaztattak, tényleg felveendi, az összes tartozás leend 532.000 frt, melyből azonban, minthogy a pesti kereskedelmi bank által kibocsátott záloglevelek 96 frt árfolyam mellett adtattak át s remélhető, hogy így fognak jövőben is ádatadni, a különbözet 21280 frt levonandó s így a készpénzben tényleg felvett kölcsön 510720 frtra tehető. Ezen összegből lett felépítve az olai laktanya, új raktár és lovarda . . . 105.000 frt, lett megvásárolva a regalejog . . . 122.000 frt, lett felépítve a körkemence és hozzá tartozó szarító . . . 19.000 frt, ebből lett, illetve leend fedezve a városi esaternázási költség . . . 30.000 frt, ebből fog vasuti törzsrészesvényekre fordítottani . . . 110.000 frt, a pénzügyi palota építésére . . . 37.000 frt, a tervbe vett elemi iskola építésére . . . 25.000 frt, s végül a „Bárány“ vendéglő és boltok átalakítására . . . 80.000 frt.

Ezen összegek kitesznek . . . 528.000 frtot, mely összeg a fentebb említett készpénz bevételt 17280 frttal haladja meg s így ez vagy pótdó kivétel útján, vagy pedig tényleg nagyobb összegű kölcsön felvétele által nyerve fedeztet, mondjuk tehát, hogy ez utóbbi eset állandó be s a város tartozása 550.000 frtra rugna.

Ezen összegből is tényleg letörleszteni az állam részéről az italmérsi jog kártalanításul adandó összegből legkevesebbet számítva 45.000 frt — s a megye részére átengedett ingatlan vételára 17.000 frt, összesen 62.000 frt, maradand tehát tartozás 498.000 frt, melynek 5¹/₂%-os tőke és kamat törlesztése évenként 27390 forintra rug.

Erre fedezetül szolgáland:

1. A napi és orsz. vásár helypénzszedési jogbeli jövedelem kétségkívül azon okból volt oly nagy mértékben fokozható, mivel a város az italmérsi joggal együtt az orsz. vásár helypénz szedési jogot megszerezte; tekintve tehát, hogy előbb a napi helypénz szedési jog 2300 frt bérösszegért lett kiadva, jelenleg pedig a kettő együtt 9175 frtért, a különbözet mindenesetre az orsz. vásári helypénz szedési jog javára számítható, ebből tehát a jövedelmünk évenként . . . 6875 frt.

2. Az olai laktanya, a sörház és lovarda bére legkevesebbre téve évenként . . . 10850 frt.

3. A fehéreképi kocsma jelenlegi bére 980 frt, vegyük azonban átlagul csak . . . 800 frt.

4. A bárány vendéglő és a hozzá tartozó lakás és boltok utáni bér jelenleg netto . . . 2000 frt.

5. Az ezen helyiségekbe történendő beruházások után pedig a beruházandó 80.000 frtnak 7¹/₂%-a, mint fizetendő bértöbblet, okvetlen felvehető . . . 5600 frt.

6. A pénzügyigazgató és a pénzügyi hivatal helyiségek évi bére . . . 1850 frt.

mal veté magát a hidegűlő testre, letépte kebléről a köteleket és csókolta, mint az örült azt a vérző mély sebet, melyen át kirepült a lélek.

Ujra átérzi lelkében ama nap borzalma; szeme előtt lebeg folyton az az iszonyú seb, a megtört fényű szemek, melyek utolsó pillanatig rajta nyugodtak.

Ujra elvonul lelke előtt a szomorú menet, fülébe eseng a mélabús zene, a szegény özvegy édes anyja kétségbeesett sikolya, korán elhalt fia koporsójára borulva, aztán a koporsóra hulló nehéz göröngyök, miknek tompa zuhanása kinosan szorítja össze a lelkét. . . . Ajtalan rogyott össze a leány. Sokáig volt beteg, de nem halt meg. Oh pedig mint könyörgött érte. Borzasztó volt az ő élete; idegbeteg lelke előtt folyton kedvese véres hullája lebegett és az önvád kinozta szüntelen: ő a gyilkosa egyedül!

A gondtalan rózsás arcú gyermek milyen hamar megváltozott, senki sem ismerne rá a halvány, megtört alakban, aki előtt gyűlölt lett a világ, az emberek, akinek minden öröme, minden gyötrelme ez a virágos sír, ahol az ő eltemetett boldogsága nyugszik.

Egymásután alszanak el a mecsek, ujra sötét, csendes lesz a temető; tompa, üres köhögés szakad föl a leány kebléből, ajkához nyomja kendőjét, hogy édes anyja meg ne hallja. Anya jól es k lelkének ez a kinos köhögés, elégtelen nézi a vérfoltos kendőt, tudja, érzi, hogy a gyűlölt élet már nem fog soká tartani.

És a szegény anya megremeg e kegyetlen hangra, félve takarja be sápadt, szép leányát, fájó sejtelen támad lelkébe: tudja, hogy el fogja veszteni gyermekét; tudja, hogy a jövő halottak napján már egyedül fog virrasztani kínzó bánatával, melyre nincs enyhülés!

7. A körkemence évi jövedelme, miután a legutóbbi években is évenként legalább 1 millió tégla égettetett Zala-Egerszegen, a jövőre pedig az építkezés okvetlen nagyobb kiterjedést veend — 1 millió tégla után tehető 4000 frt.

Összesen: 31.975 frt.

Ezen számítás kimutatja, hogy:

A városi képviselő testület által a törvényhatóság jóváhagyása mellett megszavazott kölcsönök oly célokra fordítottak, illetve fognak fordítani, a melyek közül a fentemlített jövedelmei nemcsak fedezik, de 4585 frttal meg is haladják az összes létesítendő városi kölcsönök évi tőkétörlesztési és kamat fizetési összegét, dacára annak, hogy az állam részéről a fundus nélkül 37.000 frt építési költségre kerülő pénzügyi palotáért egyelőre (10 évig) 1850 frt évi bérösszeg fog fizetenni s ezeken kívül van 110.000 forint névértékű vasuti törzsrészesvényünk, új, a kor igényeinek megfelelő iskolánk, szőlőudánk, pénzügyi palotánk s városunk utcái csatornáza leendnek. Világos tehát, hogy a kölcsön törlesztése egy krajcár terhet sem ró az adózók vállaira, a kölcsön felvétele nem adósság csinálás, hanem oly érték cserélés volt, hogy annak következtében városunk 50 év múlva 30, idővel talán 40 ezer frt tiszta jövedelemnek leend birtokában, melynek anyagi hasznait legalább gyermekeink és unokáink fogják élvezni, akik épp oly hálával emlékeznek majd meg apáik, illetve öreg apáikról, mint a mily keserűséggel kell nekünk azokról megemlékezni, akik a korábbi években a város rovására azon eléggé ismeretes mulasztásokat elkövették.

Zala-Egerszegen, 1889. október hó 25-én.

Kovács Károly
polgármester.

Választási elnökök

a megyebizottsági tagok november 4-iki választásánál.

A törvényhatósági bizottság választott tagjai sorából hat évi megbízatásuk letelte folytán a f. év végén történendő kilépés és a jelen év folyamán tagsági képességük elvesztése, önként való kilépés vagy elhalálozás által megüresedett és megüresülő tagsági helyeknek választás útján leendő betöltésére az október havi törvényhatósági közgyűlés határidőül 1889-ik évi november hó 4-ét tűzte ki s ennek a választó kerületekben hirdetmény útján való közzétételét elrendelte s a jelzett határnapon a választások vezetésére a választó kerületekben választási elnök és helyettes elnökökül a következők választottak meg:

- az alsó-órsi választó kerületben Köves Ede és Bíró Dániel;
- a balaton-füredi választó kerületben Écsy László és Segesdy Miklós;
- a balaton-udvari választó kerületben Simon Zsigmond és Czigány Károly;
- a köves-káliai választó kerületben Györfy Dániel és Vörösmarty József;
- a monostor-apáti választó kerületben Csendes József és Flig József;
- a káptalan-tóti választó kerületben Saary István és Eöry Miklós;
- a tapolcai választó kerületben Skublics Gyula és Miltényi József;
- a csab-rendeki választó kerületben Bogay János és Oszterhuber Lajos;
- a sármegi választó kerületben Takács Alajos és Surgoth Miksa;
- a mihályfai választó kerületben Forintos Kálmán és Simon Ferenc;
- a türjei választó kerületben Rezsöffy György és Ziloha Pál;
- a szent-gróti választó kerületben Kozáry Aurel és Botly Péter;
- a szent-lászlói választó kerületben Forster Ferenc és Csépy Zsigmond;
- a karmacsi választó kerületben Csesznák László és Koller Ferenc;
- a lesence-tomaji választó kerületben Hertelendy Ferenc és Törekly Aladár;
- a keszthelyi választó kerületben Pap Sándor és Lénárd Ernő;
- a kis-komáromi választó kerületben Bogay Máté és Talabér Kálmán;
- a zala-apáti választó kerületben Baan Kálmán és Kránitz Kálmán;
- a pacσαι választó kerületben Dervarics Ákos és Nunkovics Vilmos;
- a gelsei választó kerületben Glavina Károly és Pálffy Elek;
- a pallini választó kerületben Jnkey László és Blau Pál;
- a kapornaki választó kerületben Szücs Mór és Schoris János;
- a szepetki választó kerületben Szily Dezső és Hány József;
- a nemes apáti választó kerületben Csértán László és Hajik István;
- a nagy-kanizsai I. választó kerületben Tóth Lajos és Hirschl Ede;
- a nagy-kanizsai II. választó kerületben Vágner Károly és Ujváry Illés;
- a kis-kanizsai választó kerületben Hertelendy Béla és dr. Tuboly Gyula;
- a baki választó kerületben Szekeres József és Csaby Lajos;
- a zala-egerszegi választó kerületben Balaton József és Handler István;
- a ságodi választó kerületben Kőnigmayr János és Jankó János;
- az alsó-bagodi választó kerületben Skublics Zsigmond és Orosz Pál;
- a nagy-lengyeli választó kerületben Skublics Jenő és Strausz Sándor;

a *novai* választó kerületben Dervarics János és Albert Miklós;
a *pápai* választó kerületben Csesznák János és Koutnyek Ferenc;
a *letegyi* választó kerületben Málits János és Pékessy Rezső;
a *szemereji* választó kerületben Folly Bernát és Vizmathy József;
a *zala-lővői* választó kerületben Farkas Sándor és Marton Lajos;
a *esztergomi* választó kerületben Baka Boldizsár és Soos Kálmán;
a *bakcsi* választó kerületben Román Dániel és Udvardy Imre;
a *szentgyörgy-völgyi* választó kerületben dr. Berger Ignác és Jóna Farkas;
a *lentvai* választó kerületben Hruska Nándor és Dany József;
a *kerka-szent-miklósi* választói kerületben Kovács János és Kelez Gyula;
a *alsó-lendvai* választó kerületben Hajós Mihály és Lendvay Mátyas;
a *dobronaki* választó kerületben Nagy Károly és Szijártó János;
a *turnicsai* választó kerületben Isoo Ferenc és Némethy Ferenc;
a *bellatincai* választó kerületben Mocsáry János és Koczeth Mátyas;
a *strádói* választó kerületben dr. Krasovecz Ignác;
a *muva-szerdahelyi* választó kerületben Varga István és Tivadar Ferenc;
a *eszkatornyai* választó kerületben Molnár Elek és Pecsornik János;
a *nedeljezi* választó kerületben Ziegler Kálmán és Kreissinger István;
a *poitarenai* választó kerületben Zakál Henrich;
a *perlaki* választó kerületben Szabó Imre és Banelly Sándor;
a *hodosani* választó kerületben Peczek György és Vizmathy Sándor;
a *vidoveci* választó kerületben Gadó Mátyas és Kollay Rókus;
a *kottorai* választó kerületben Hirschler Miksa és Molnár József;
a *domborúti* választó kerületben Zalán Lipót és dr. Böhm Sziducy.

Hivatalos rovat.

Zala Egerszeg rend. tan. város tanácsa által közhírré tétetik, hogy a város területén alkotott „új temetési szabályzat” Zalavármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1889. évi október hó 1-én s folytatva tartott közgyűlésén 9322 318 jk. számú határozatával jóváhagyatván, ezen szabályzat a város területén 1889. évi november hó 5-én életbe léptetettik.

Zala Egerszegben 1889. október 21-én.

Kovács Károly sk.,
polgármester.

Helyi, megyei és vegyeshirek.

Személyi hírek. Festetics Tassiló gróf november és december hónapokat keszthelyi palotájában fogja tölteni, hol több magas vendég, köztük hír szerint gróf Szapáry miniszter is — meglátogatandja. — *Cseresznye Sándor*, a nagy-kanizsai kir. törvényszék elnöke f. hó 17. és 18-án Keszthelyen volt, hol a kir. járásbírósgát vizsgálta.

Főigazgatói látogatás. Mészáros Nándor kerületi főigazgató meglátogatta a nagykanizsai főgymnasiumot. Látogatása idejébe esett névnapja is, mely alkalommal a főgym. ének zenekar felvőzölte őt s egyik VIII. osztályú tanuló tolmácsolta a tanulóifjúság jókívánatait. A főigazgatót igen kellemesen lepte meg az ifjúság figyelme s hosszabb beszédben köszönte meg azt. A főgymnasiumban tapasztaltak fölött is megelégedésének adott kifejezést.

Jótekonyság. *Fack Károly*, az alsó-lendvai választó kerület képviselője, a múlt napokban választó kerületét meglátogatván, habár látogatása magán jellegű volt, választót mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták és rokonszenves kitüntetésben részesítették. A képviselő választó kerületének székhelyén: Alsó-Lendván meglátogatta az ott létező tanintézeteket s ez alkalommal a polgári fiú iskola részére 10 db. aranyat, a kath. elemi iskola részére 6 aranyat és 25 ezüst forintot s az izr. elemi iskolának 2 db. aranyat és 15 ezüst forintot adott nevezett tanintézetek kitűnő s jó viseletű tanulóinak megjutalmazására.

Dr. Mészáros Nándor pécs tankerületi kir. főigazgató f. hó 13-án N.-Kanizsáról Keszthelyre érkezett s meglátogatta a gymnasium egyes osztályait.

A keszthelyi főgymnasium ügye ismét egy lépést haladt a megvalósulás felé. A városi előjárásnak ugyanis sikerült az ügy előnyére megnyerni gróf Festetics Tassiló önméltóságát, ki ez ügyre vonatkozólag f. hó 18-án a következő levelet intézte idősb Reischl V. Keszthely város bírájához: „Igen tisztelt városbíró ur! A Keszthelyen felállítani tervezett főgymnasium ügyének támogatása érdekében, a városi előjárásnak hozzám intézett folyamodványára vonatkozólag értesítem tisztelt városbíró urat, hogy ezen ügyet legutóbbi Budapesten létem alkalmával a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságával behatóan megbeszéltem s a város kultúrális életére nagy befolyást gyakorolni hivatott ezen tanintézetet ő nagyméltósága kegyeibe ajánlván, a legmelegebben érdeklődik a főgymnasium létesítésének kérdése iránt s nekem azon biztatást adta, hogy különös figyelmét fogja ezen ügyre fordítani. A magam részéről is a legteljesebb sikerét óhajtván városunk ezen fontos ügye-

nek, maradtam igen tisztelt Városbíró urnak Keszthelyen 1889. okt. 18-án gróf Festetics Tassiló sk. E levél nagy örömet szerzett a keszthelyieknek, kik erősen biznak, hogy teljes sikert aratnak.

Tombola estély. A zala-egerszegi kereskedelmi kör választmányja f. hó 22-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a kör könyvtárának gyarapítása végett a jövő hó 23-án tombolával egybekötött táncestélyt tart s az estély rendezése végett a bizottságot egyuttal megválasztotta. Tekintve a kitűzött nemes célt, nem kételkedünk benne, hogy a közönség a mulatságot tömegesen fogja látogatni és tombola tárgyak szíves küldésével a kör jövődelmét gyarapítani fogja.

Esküvő. Németh Mihály polgári iskolai ipartanító, a zala-egerszegi polgári iskolával kapcsolatos műszaktalos tanműhely vezetője, f. hó 26-án esküdtött örök hűséget Kelenföldön Schmidt Borbála kasszonyak.

Kérelem a nemes szívű emberbarátokhoz. A zala-egerszegi Chanuca egyesület elnöksége felkéri mindazokat, akik az egyesületet nemes célja megvalósítása körül akár pénzzel, akár más adománnyal elősegíteni kegyeskednek, adományukat az egyesület elnökéhez (Rosenberg Henriette) szíveskedjenek küldeni.

Köszönetnyilvánítás. Özv. Némethy professorné a helybeli nőegyletnek 2 forintot volt szíves adományozni, mely összegért köszönetet mond az elnök Rosenberg Henriette.

Közigazgatási bejaras. A Sümeghtől Tapolecáig tervezett helyi érdekű vasútnak közigazgatási bejárása f. hó 21-én eszközöltetett a miniszterium, a vármegye, a közigazgatási bizottság kiküldötteinek, úgy az egyes érdekelt községek megbízottainak részvétele mellett. Az építést mint halljuk, a jövő év tavaszán megkezdik.

Dr. Donasz Ferenc, városunk szülötte, aki a Jamrach — és Hagenbeck-féle gyűjtő expedícióban mint kiküldött determináló vett részt, nagy és változatos gazdag utjából megérkezvén, uti élményeit sajtó alá rendezte s kiadójának beleegyezésével a 3 kötetre terjedő uti rajzaiból szíves volt lapunk számára is pár számmra terjedő mutatványt küldeni, melynek közlését jövő számunkban megkezdjük. Ugyanó gróf York Wartemburgal együtt a hírneves „Geographische Revue Entdeckungen und Reisen” című folyóiratban is hosszabb közleményt irt ez utazásáról. Megemlíti egyuttal, hogy dr. Donasz jelenleg a hazai és az exotikus éneklő, kalit — és díszmadarakról nagyobb szabású munkán dolgozik, mely karácsony táján hagyja el a sajtót s mely művére már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

Felolvasás. *Strakosch*, a híres recitátor, mint halljuk, az idén is szerencsétlenül átutaztatva városunkat s a jövő hó 16-án az Arany Bárány kaszinói helyiségében részben jótékony célra — felolvasást fog tartani, melyre olvasó közönségünk figyelmét már is felhívjuk. Jegyek előre válthatók özv. Unger Domokosné gyógyszerárban.

Halaszati szövetkezet. Csertán Károlynak, a vármegye alispánjának elnöklete alatt a múlt héten Keszthelyen a balatoni halászerlekedtség érdekezetet tartott, melyen az érdekeltségnek szövetkezté való alakulását mondták ki. Az alapszabályok kidolgozására s annak az illető miniszteriumhoz való fölterjesztésére bizottság küldetett ki.

A zala-szent-gróthi izr. ifjuság több tagja által október 17-én a „Morgenstern”-féle kávéházban mindkét nőegylet javára rendezett táncmulatság anyagi és erkölcsi tekintetben is oly pompásan sikerült, hogy bizonyára a legkedvesebb emléket fogja felkelteni mindazokban, kik az estélyen résztvettek. A mulatság, a nagyon esekély belépti díj mellett is mintegy 60 frtnyi tisztá jövedelmet eredményezett. Az első negyest 40 pár táncolta, kik közül a következőket jegyezhettem fel: Fisch Róza, Fischl Regina (Egerszeg), Fleiner Fanni, Günsberger Róza (Zalabér), Fleiner Ida, Grünwald Mari (Bécs) Hamburger Emma, Hoffmann nővérek, Kohn Teréz (Egerszeg), Krenn Vilma, Korein Betti, Mondschein Régi (Egerszeg), Morgenstern Lina, Mautner Josefina (Asszonyta), Spiegel nővérek (Sümeg), Steiner Linuska, Steiner Róza, Stern Hermin, Pranger Mari, Rosenberg nővérek (Zozva), Rothauer Juliska, Trebits Nancsi (Egerszeg), Trebits Teréz, Weber nővérek (Zalabér), Waldmann Regina (Szarvaskend) stb. Hogy a mulatság oly pompásan sikerült, az főleg a rendezőség buzgó igyekezetének köszönhető; azt úgy hiszem mondanom sem kell, hogy az estélynek csak a kelő nap vetett véget.

Ismerkedési estély. A keszthelyi fiatal gazdászok f. hó 19-én ismerkedési estélyt szándékoztak tartani, melyet közbejött akadály miatt csak f. hó 26-án tarthattak meg.

Önyilkosság. Sümeghen f. évi okt. 24. Vascher Péter pinézér különben honvéd köztitv. fölakasztotta magát. Okt. 1. hivatott be először N.-Kanizsára a katonasághoz, onnan haza Sümeghre szökött, hol egész éjjel mulatott; mire Kanizsáról az elfogatási sürgöny megérkezett, a szerencsétlen már hullá volt.

Lopott lovakra bukkant valószínűleg a nagykanizsai rendőrség egy kis kanizsai földmivesnél, kinek istállójába mintha az égből hullott volna egy pár 300 frt értékű ló, úgy jutott oda. Az értesített rendőrség kiment hozzá és fölcsófolta, hogy mutassa ki: hol vette a lovakat? Mivel azonban ezt kimutatni nem tudta, a lovakat lefoglalták, a gyanus tulajdonost pedig letartóztatták. Az ügyben megindították a vizsgálat.

Elgázolt asszonyok. Egy nagyrészi ember gabonát adott el Nagy Kanizsán s kocsijával megállván a kereskedő „Deák”-térén levő raktára előtt, a lovak valamennyi hámkötélét beoldta, hogy behordás közben a lovak el ne fussanak. De az óvatosság nem sokat használt, mert egy szobalány az emeleti ablakból lerázta a szőnyeget, mitől a lovak megszilajodtak s a kocsit a tartósíjjakkal fogva elragadták. Száguldás közben 2 asszonyt elgázoltak, kiknek azonban — szerencsére! — semmi súlyosabb bajuk nem lett. Ebből tanulhatnának a szobalányok is, de meg a rendőrség is.

Lakás péküzlet gyakorlására. Közép Nemes-Apátiban péküzlet gyakorlására szükséges és e célra teljesen felszerelt kemence, továbbá megfelelő lakás minden órában bérebe kiadó. Bővebb értesítést ad Alsó-Nemes Apátiban a tulajdonos Komáromy István.

A 30.000 példányban megjelenő „Budapest” című képes politikai napilap, — mely immár XIII-ik évfolyamát futja, — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs gépen nyomják, a mi hírlapirodalomunkban valóban páratlanul álló eset. A „Budapest” e szokatlan elterjedését egyrészt határozott nemzetes független irányának és kitűnő tudósításainak, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti. A „Budapest”, — nem esinálva kétkulacsos politikát, mint az mai nap-ság már a hírlapirodalomban is szokásos, — nyíltan és kitaróan Magyarország teljes állami függetlenség és önállósága mellett küzd. Azt akarja, hogy legyen önálló vámtérületünk, nemzeti hadseregünk, saját bankunk, külön képviselőtünk; szóval oda törekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját maga intézhesse államügyeit. S e törekvésében politikai életünknek olyan kitűnőségei támogatják, mint Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Törs Kálmán, Petrich Ferenc, Lukács Gyula, Orbán Balázs, Tóth Ernő, Enyedi Lukács, Mezei Ernő stb., kiktől ismételtelen hozott már a „Budapest” nagyrészt közleményeket s a kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemileg továbbra is támogatni fogják. De a „Budapest” nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a minő egy lapnak sincs. Csak itt az országban 250 rendes levelezője van a „Budapest”-nek. E mellett állandó tudósítókat tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Pétervárott, Rómában, Zsófiában, Zágrábban és New-Yorkban. A párikiállításra külön állandó tudósítót és rajzolt küldött a „Budapest”. — Turinban, Kossuth Lajos nagy hazánkfia közlően fogadta ez év nyarán a „Budapest” rajzolóját, kiktől több eredeti rajz vár megjelenésre. — A szóra koztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a „Budapest”. — Tárca-rovata élénk és változatos: a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmúltban irodalmunk majd mindegyik jelese telkereste dolgozataival a „Budapest”-et. — Költeményeket hozott: Abrányi Emiltől, Bartók Lajostól, Ilyés Bálinttól, Inczédy Lászlótól, Kiss Józseftől, Komócsy Józseftől, Kistelek Edétől, Koroda Páltól, Ney Ferentől, Luby Sándortól, Pósa Lajostól, Petri Mórtól, Reviczky Gyulától, Várady Antaltól stb. — Tárcaikat irtak: Abrai Károly, Bródy Sándor, Degré Alajos, Erdélyi Gyula, Haller József gr., Murai Károly, Porzsoló Kálmán, Sebők Zsigmond, Széklay János, Tolnai Lajos, Vay Sándor gr. stb. Regényeire hasonlókép mindig kiváló gondot fordít a „Budapest”; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesítő, hanem irodai színvonalon állók is legyenek, a mire nézve különben elég kezességet nyújtanak állandó regényírói, u. m. V. Gaál Karolina, Murai Károly, Mártonffy Frigyes, Sziklay János, Mátrai B. Béla, Tolnay Lajos, stb. Ezek mellett a „Budapest” folyvást három regényt közöl egyszerre, sőt midőn közlendőinek anyaga megengedi, négy regényt is közöl, mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezeket kivül, „Új Budapest” cím alatt vasárnaponként humorisztikus hetimléklet csatoltatik a főlaphoz egészen ingyen. E humorisztikus melléklet kifigurazza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz józai adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között értékes jutalomkönyveket sorsol ki. — Ha még tudjuk, hogy e lap „Kis Gazda” rovata úgy a mezőgazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordít s a közzgazdaságot, — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megértessék: úgy bátran elmondhatjuk, hogy a „Budapest” — mely tényleg a legolcsóbb lap hazánkban — minden tekintetben alkalmas arra, hogy minden magyar család állandó látogatója, házi-barátja legyen. Előfizetési ára egy óra csak 1 forint; negyedévre 3 frt; fél évre 6 frt; egy évre 12 frt. A „Budapest” előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek: Aki egész évre előfizet s az előfizetési összeget (12 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest” Nagy Képes Naptárát ingyen, aki fél évre előfizet s az előfizetési összeget (6 frt) egyszerre küldi be, a „Budapest” Kis Képes Naptárát ingyen, vagy a Nagy Képes Naptárt 40 kr-ért, aki negyedévre fizet elő s az előfizetési összeget (3 frt) egyszerre küldi be: az a „Kis Képes Mese-Naptárt” ingyen, vagy a Nagy Naptárt 50 kr-ért, vagy a Kis Napiárt 25 kr. kedvezményes ár mellett fogja kapni. — Mutatványszámokkal bárkinek ingyen szolgál a „Budapest” kiadóhivatala. IV. ker., Sarkantyús-utca 3. sz. a.

A „Kis Ujság” hazánk legolcsóbb politikailag független néplapja. — Jelszava: „Népjólét és független Magyarország!” Van benne jó vezércikk, a legfontosabb politikai hírek, érdekes helyi és vidéki közlemények a legkimerítőbb tudósításban, 2 érdekesítő regény, stb. — Előfizetési árak: 1 óra 75 kr.; egy negyed évre 2 frt 25 kr.; egy fél évre 4 frt 50 kr. — Mutatványszámokat ingyen küld a „Kis Ujság” kiadóhivatala, Budapest, IV. ker., Sarkantyús-utca 3. szám.

Vasuti menetrend. *Szent-Ivánról Nagy-Kanizsa-Féle* indul 5 óra 56 perckor reggel (vegyes vonat), 12 óra 31 perckor délután, 8 óra 55 perckor este 2 óra 45 perckor éjjel. *Szombathely felé* indul 8 óra 28 perckor reggel, 3 óra 32 perckor délután, 1 óra 48 perckor éjjel.

Feloldó szerkesztő s kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

